

80. GODIŠNJICA ROĐENJA

DR. SC. MATE MATAS

Dr. sc. Mate Matas rodio se 11. rujna 1942. u naselju Kladnjice, općina Lećevica u Splitskoj zagori. U rodnom mjestu završio je osnovnu školu 1957., a maturirao je Gimnaziju u Splitu 1963. Visokoškolsko obrazovanje započeo je na Pedagoškoj akademiji u Splitu na kojoj je 1965. diplomirao Geografiju i Povijest. Potom je visokoškolsko obrazovanje nastavio na PMF-u Sveučilišta u Zagreba na kojemu je diplomirao Geografiju 1968. Na istom je Fakultetu magistrirao 1983. temom *Specifičnosti urbanizacije istočnog ruba Zagreba* (mentor Stanko Žuljić) i doktorirao 1993. temom *Splitska Zagora – regionalna struktura* (mentor Veljko Rogić).

Nakon diplomiranja od 1969. do 1984. bio je nastavnik Geografije, Povijesti i Ekonomike poduzeća u Srednjoškolskom centru „Ruđer Bošković“ u Zagrebu. U toj školi bio je mentor studentima Geografije i već tada postao prepoznat metodičar nastave geografije. Od 1984. do 1987. bio je savjetnik za prostorno uređenje i zaštitu čovjekove okoline u Republičkom komitetu za građevinarstvo gdje je bio koordinator izrade Prvog izvješća o kvaliteti okoline u Hrvatskoj. Od 1987. bio je savjetnik za Geografiju u Republičkom komitetu za prosvjetu, a kasnije do 1998. bio je zaposlenik i dužnosnik u Ministarstvu prosvjete i športa Republike Hrvatske u kojemu je bio savjetnik za nastavu Geografije, načelnik odjela za nastavne planove i programe, usavršavanje i napredovanje u zvanju. Obnašao je i dužnost pomoćnika ministrice Ljilje Vokić za programiranje, udžbenike i razvoj. U tom razdoblju nemjerljiv je Matasov doprinos nastavnim planovima i nastavnim programima Geografije u osnovnim i srednjim školama. Stručan, nenametljiv, jednostavan i uvijek dostupan nastavnicima i svojim suradnicima, unaprijedio je sve segmente geografskog obrazovanja u hrvatskim osnovnim i srednjim školama.

Od 1998. započinje sveučilišnu karijeru na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji. Do umirovljenja 2012. izvodio je nastavu iz predmeta: *Opća geografija*, *Metodika nastave prirode i društva*, *Metodika nastave geografije*, *Hidrogeografija*, *Klimatologija*, *Uvod u geografiju* i *Geografski pristup okolišu*. Na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji bio je voditelj Katedre za geografiju.

Uz zapažen i prepoznatljiv nastavni rad pisao je knjige, udžbenike, znanstvene i stručne radove. Bavio se nastavom prirode i društva, toponimijom Splitske zagore, demogeografijom i gospodarskim razvojem Banovine i njezinim pograničnim značenjem, proučavao katastar i gruntovnicu u srednjoj Dalmaciji, gradine i gomile u Splitskoj zagori, a bavio se i izobrazbom učitelja, humanizmom u nastavi, mrežom škola, ekološkim odgojem i obrazovanjem, demografskim obilježjima Šibenske zagore te geografskim pristupom okolišu. Napisao je brojne udžbenike, priručnike i radne bilježnice za osnovne i srednje škole iz kojih su geografska znanja stjecale generacije učenika. Pisao je i sveučilišne udžbenike i priručnike, a po Matasovoj *Metodici nastave geografije* i danas se polažu ispiti na hrvatskim sveučilištima. Uredio je brojne geografske atlase za osnovnu i srednju školu.

Mate Matas je član Hrvatskoga geografskog društva, Akademije odgojno-obrazovnih znanosti Hrvatske i udruge *Lijepa naša*. U tim udrugama je bio i član upravnih odbora. Matas je član i Matice hrvatske, jedne od najstarijih hrvatskih kulturnih ustanova.

Za svoj rad Mate Matas je više puta odlikovan i nagrađivan. Predsjednik Republike Hrvatske odlikovao je Matu Matasa *Spomen medaljom Vukovar* za rezultate pri uvođenju hrvatskoga školskog sustava u hrvatskom Podunavlju koje je bilo okupirano tijekom Domovinskog rata. Primio je i Nagradu „Ivan Filipović“ za promicanje pedagoške teorije i prakse 2006. te Nagradu „Federik Grisogono“ 2013., koju dodjeljuje Hrvatsko geografsko društvo – Zadar.

Mate Matas je u zasluženj mirnovini. Iako je bio i ostao *učitelj učitelja*, Matas je aktivan i danas. Geografija je bila i ostala njegov interes, životni poziv, hobi, ljubav, struka. Svi koji su imali privilegij surađivati s Matasom zadnjih desetljeća prepoznali su njegov entuzijazam, nenametljivost, dobrotu, interes za struku, pristupačnost, dostupnost, jednostavnost, učinkovitost, kvalitetu, odgovornost i uvažavanje. Seminari i terenski izlasci koje je Matas organizirao diljem Hrvatske i izvan Domovine trajna su vrijednost, ali i uspomena sretnika koji su na njima sudjelovali.

Matas je znao poštivati i uvažavati svoje učitelje. Priredio je sabrana djela svoga profesora, akademika prof. dr. sc. Josipa Roglića u pet knjiga, organizirao znanstveni skup s tiskanim zbornikom, sudjelovao u podizanju spomen ploče u njegovom rodnom mjestu, Župi Biokovskoj. Akademik Roglić smatrao je da se nasljednici penju na leđa svojih prethodnika, što je dobro naučio i Matas, a od Matasa mnogi njegovi suradnici i studenti. Matas se nikada nije potpisivao niti predstavljao zvanjima, titulama, dužnostima, funkcijama. Dovoljno je reći *Matas* i sve je svima jasno!

Iako je umirovljen kao *izvanredni profesor* od svih zvanja, odlikovanja i priznanja Mati Matasu zasigurno je najdraža dužnost biti *dida u trajnom zvanju*.

Zaželimo našem profesoru Mati Matasu dobro zdravlje i dug život. Neka i dalje živi i radi za Geografiju.